

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Audit Wpg politie Kennemerland

Rapport

Datum
Status

10 januari 2012
Definitief

Colofon

Afzendgegevens

Departementale Auditdienst

Kalvermarkt 53
2511 CB Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersonen

[REDACTED]
[REDACTED]

I

T 070 370 65 60
M wpg@minvenj.nl

Projectnaam

Audit Wet Politiegegevens

Ons kenmerk

DDS/5719720/11

Auteurs

[REDACTED]

I

Inhoud

Colofon 3

1 Assurance Verklaring 7

2 Samenvatting 9

3 Inleiding 21

3.1 Algemeen 21

3.2 Aanleiding 21

3.3 Doelstelling, aard en scope van de opdracht 21

3.4 Afbakening 22

3.5 Normenkader 22

3.6 Beperkingen voor de privacy audit 22

3.7 Onderzoeksmethoden en werkwijze 23

3.8 Doelgroep van het rapport 23

4 Bevindingen 24

4.1 Inleiding 24

4.2 Verantwoordelijke (artikel 1.f) 25

4.3 Kwaliteitsaspecten van politiegegevens (artikel 3 en 4) 25

4.4 Gevoelige gegevens (artikel 5) 27

4.5 Autorisatie (artikel 6) 27

4.6 Geautomatiseerd Vergelijken (GV)/In Combinatie Met Elkaar Verwerken (ICMEV)(artikel 11) 29

4.7 Bewaartermijnen (artikel 14) 29

4.8 Ter beschikking stellen (artikel 15) 30

4.9 Verstrekken (artikel 16/24) 31

4.10 Rechten van betrokkenen (artikel 25/28) 32

4.11 Protocolplicht (artikel 32) 32

4.12 Audits (artikel 33) 34

4.13 Privacyfunctionaris (artikel 34) 34

4.14 Functionaris Gegevensbescherming (artikel 36) 34

1 Assurance Verklaring

In het jaar 2011 heeft de Departementale Auditdienst (DAD) van het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) in opdracht van de landelijke stuurgroep implementatie Wpg, waarin de Directeur-Generaal Politie en het Korpsbeheerders Beraad (KBB) zijn vertegenwoordigd, privacy audits op grond van de Wet politiegegevens (Wpg) uitgevoerd naar de verwerkingen die in de Wpg zijn beschreven bij de politiekorpsen. In de maand december 2011 is een privacy audit uitgevoerd bij het korps Kennemerland.

Deze privacy audit had tot doel op systematische wijze te toetsen of aan de bepalingen van de Wpg op adequate wijze uitvoering is gegeven ten aanzien van de in de wet genoemde verwerkingen, bij het korps Kennemerland.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijn 3600N, 'Assurance-opdrachten met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens (privacy audits)' van juni 2006, van de NIVRA en de NOREA.

Op grond van onze werkzaamheden concluderen wij dat het stelsel van maatregelen en procedures gericht op de bescherming van de politiegegevens, betrekking hebbende op de in de Wpg genoemde artikelen bij het korps Kennemerland naar de stand van ultimo december 2011, in opzet, bestaan en werking niet volledig heeft voldaan aan de vereisten zoals genoemd in de Wpg.

Deze conclusie is onderworpen aan de inherente beperkingen die elders in dit assurance-rapport zijn genoemd.

Het oordeel heeft betrekking op de zogenaamde verwerkingen genoemd in de Wpg. Het hierbij gehanteerde normenkader omvat de door het korps Kennemerland te nemen maatregelen. Ook is gebleken dat het korps Kennemerland voor het volledig kunnen voldoen aan de Wpg eisen mede afhankelijk is van besluiten die buiten het korps Kennemerland dienen te worden genomen, bijvoorbeeld op landelijk niveau door de minister van VenJ, het KBB of de Raad van Korpschefs. Tekortkomingen op al deze vlakken hebben uiteindelijk geleid tot het geformuleerde oordeel.

De verantwoordelijke, zijnde de korpsbeheerder van het korps Kennemerland is, op grond van artikel 4 lid 1 van de Regeling Periodieke Audit Politiegegevens, verplicht binnen drie maanden een verbeterrapport op te stellen waarin de maatregelen worden beschreven die getroffen zijn ter verbetering van de in de privacy audit geconstateerde tekortkomingen. Op grond van artikel 4 lid 3 dient hercontrole plaats te vinden.

Wij adviseren die hercontrole te laten uitvoeren door de interne auditors Noord - West Nederland. Het verbeterrapport en de uitgevoerde hercontrole zullen in de navolgende jaren door de privacyauditor worden beoordeeld.

Den Haag, 10 januari 2012

De Directeur van de Departementale Auditdienst

[Redacted signature block]

I

2 Samenvatting

Het korps Kennemerland heeft pas geruime tijd na inwerkingtreding van de Wpg een aantal zaken in opzet voortvarend opgepakt. Te noemen valt de uitvoering van een interne Wpg audit waarvan de eindrapportage in mei 2011 is opgeleverd. Deze interne audit was weliswaar beperkt van omvang, maar de tussentijdse bevindingen hebben wel tot concrete acties geleid. Halverwege 2011 is pas een meer concrete vertaling van de Wpg naar de praktijk zichtbaar geworden en is een brede bewustwording op gang gekomen. De door de korpsleiding aangestelde projectleider en diens ondersteuning zijn hieraan, in maart 2011, mede debet geweest. Door korpsbreed in te zetten op een praktische vertaling middels uitgereikte vuistregels en het verzorgen van workshops heeft het korps getoond een forse bewustwordingsinspanning te hebben geleverd. Ondanks meer Wpg bewuste medewerkers is het doorvertalen van de Wpg naar de werkprocessen en sturing door leidinggevendenden nog onvoldoende. Zo ontbreekt een eenduidig autorisatiebeleid met daarbij de rollen en verantwoordelijkheden en zijn bestaande werkinstructies verouderd. Het beheer van gegevens voor zowel handhaving als opsporing is tevens een zorgpunt. Het door ons beschouwde stelsel voldoet nog niet in opzet, bestaan en werking aan de vereisten van de Wpg.

De bevindingen vanuit de privacy audit zijn hieronder samengevat per artikellid in volgorde van de oordeelsvorming binnen de onderscheiden thema's.

Criteria:

- Groen = Er wordt in hoofdlijnen voldaan aan de norm.
- Oranje = Er wordt niet of niet geheel voldaan aan de norm of er is een acceptabel actieplan.
- Rood = Er wordt niet voldaan aan de norm en er is geen acceptabel actieplan.
- Grijs = Niet van toepassing.

Norm	Aspect	Bevinding en oordeel
Artikel 1.f, Verantwoordelijke		
1.f	Mandaatbesluit	Er is een algemeen mandaatbesluit 2008 en een ondertekend ondermandaat besluit 2010. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
Artikel 3 en 4, Kwaliteitsaspecten van politiegegevens		
8.1 en 9.1	Onderscheid onderzoek Dagelijkse Politietask (8) versus Bepaald geval (9)	Vanaf augustus 2011 zijn verschillende opleidingen en workshops uitgevoerd voor alle korpsmedewerkers. Hierbij is het onderscheid tussen beide verwerkingsgrondslagen nadrukkelijk aan de orde geweest. In het praktijkhandboek voor blauw en voor opsporing is dit onderscheid toegelicht met voorbeelden en instructies. Wat dit onderscheid voor de uitvoering in de praktijk impliceert is voldoende duidelijk gemaakt in relatie tot de kwaliteit van de gegevens. In beide praktijkhandboeken worden kwaliteitsaspecten van politiegegevens met voorbeelden geduid. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.

Norm	Aspect		Bevinding en oordeel
3.1 t/m 3.3 (8) 4.1 (8)	Noodzakelijkheid (8) Doelbinding Rechtmatigheid Juistheid Volledigheid		De applicatie BVH is de meest gebruikte applicatie voor het verwerken van artikel 8 gegevens. Binnen deze applicatie worden tevens artikel 9 onderzoeken verwerkt. Voor artikel 8 verwerkingen zijn geen procesbeschrijvingen aangetroffen. Met de applicatie [REDACTED] vindt deels geautomatiseerde controle plaats op de ingevoerde gegevens. Het toezicht op de kwaliteit van de ingevoerde gegevens is korpsbreed nog onvoldoende ingeregeld. Over een poortwachter WPG bij de verwerking van politiegegevens wordt weliswaar gesproken maar is feitelijk niet ingericht. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
3.1 t/m 3.4 (9) 4.1 (9)	Noodzakelijkheid (9) Doelbinding Rechtmatigheid Herkomst en wijze van verkrijging Juistheid Nauwkeurig Volledigheid		In het praktijkhandboek voor opsporing wordt ingegaan op de specifieke eisen van een artikel 9 verwerking en wordt het belang van het registreren van herkomst en verkrijging van gegevens en de juistheid daarvan onder de aandacht gebracht. De rechercheurs zien het belang in van deze aspecten van de Wpg omdat ze anders risico kunnen lopen in de strafzaak. Controle vindt derhalve ook plaats door OM en Rechter. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
3.4 (10 en 12) 4.1 (10 en 12)	Noodzakelijkheid (10 en 12) Doelbinding Rechtmatigheid Herkomst en wijze van verkrijging Juistheid Nauwkeurig Volledigheid		Deze verwerking vindt voornamelijk plaats bij de CIE en RID. Vanuit de professionele bewustwording van deze afdelingen en de betekenis van de waarde van betrouwbare en bruikbare informatie wordt zeer zorgvuldig omgegaan met de eisen die de WPG aan deze verwerking stelt. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
4.3	Beveiliging (isolatie)		Kennemerland kent geen Informatie Beveiliging Functionaris (IBF). Wel aanwezig is een taakaccentschap bij de adviseurs informatievoorziening in het korps Met name binnen de kantoorautomatisering, gericht op de verwerking van politiegegevens gerelateerd aan het operationele proces, is de beveiliging van informatie een punt van zorg. Bij de applicaties waar de analisten mee werken zoals [REDACTED], [REDACTED], alhoewel beperkt van toepassing, is niet duidelijk waar de gegevens blijven na verwerking. [REDACTED] Hetgeen eveneens als risico kan worden gezien voor de veiligheid van die gegevens. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.

II

Norm	Aspect	Bevinding en oordeel
Artikel 5, gevoelige gegevens		
• Gevoelige gegevens		Er is geen instructie aangetroffen op welke wijze met dergelijke gevoelige gegevens moet worden omgegaan. In het handboek voor de Bevoegd Functionaris wordt wel toegelicht aan welke soorten van gegevens moet worden gedacht maar is slechts de wettelijke opsomming aangehouden. In het handboek voor blauw noch in dat voor opsporing wordt dit begrip nader uitgelegd. Hierin ontbreekt in ieder geval de wettelijke opsomming. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
Artikel 6, Autorisatie		
• Korpsautorisatiematrix		Hierin is een totaal overzicht van alle applicaties en functieomschrijvingen zichtbaar gemaakt. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
• Aanvraagproces		In de organisatie is niet voor alle functies en rollen duidelijk op welke wijze autorisatie moet worden aangevraagd, welke actoren daarbij een rol spelen en wie waarvoor verantwoordelijk is. De bestaande werkinstructies zijn soms verouderd en niet alle leidinggevers zijn al geïnformeerd over de nieuwe werkwijzen. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
• Wijziging & Verwijdering		Het is niet overal duidelijk op welke wijze bestaande autorisaties worden aangepast indien een medewerker van functie verandert. Er is niet een actueel overzicht beschikbaar per applicatie met daarin zichtbaar wie, wanneer welke bevoegdheden heeft toegewezen gekregen en door wie die bevoegdheden zijn toegewezen. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] Niet duidelijk is of dit systeem van verwijderen in de praktijk voldoet. Eens per jaar wordt voor bepaalde applicaties een controle gedaan door de proceseigenaar. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
• Autorisatiebeheer CIE en RID.		[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

II

III

Norm	Aspect		Bevinding en oordeel
			██████████ Dit is met instemming van de CIE OvJ gedaan. Bij de RID wordt eveneens nauwkeurig beoordeeld wie voor de eigen applicaties mogen worden geautoriseerd. Bij de RID is echter niet bekend voor welke applicaties de medewerkers nog meer geautoriseerd zijn naast de eigen applicaties. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
32.1.c	Protocollering autorisaties		Per applicatie is een actueel overzicht beschikbaar met daarin zichtbaar wie, wanneer welke bevoegdheden heeft toegewezen gekregen en door wie die bevoegdheden zijn toegewezen. Op deze wijze is effectief toezicht op verleende dan wel ingetrokken autorisaties mogelijk. Gemiddeld 2 maal per jaar wordt een overzicht opgevraagd ter controle. Echter voor BVH is een dergelijk actueel overzicht niet beschikbaar. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
32.3 voor 32.1.c	Bewaren protocolgegevens autorisaties		Er zijn geen overzichten beschikbaar per applicatie met daarin zichtbaar wie, wanneer welke bevoegdheden had toegewezen gekregen en door wie die bevoegdheden toen ter tijd zijn toegewezen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
Artikel 11, Geautomatiseerd vergelijken en in combinatie zoeken			
	• Hanteerbare interpretatie		Kennemerland heeft zowel een werkinstructie voor de afdelingen die geautomatiseerd mogen vergelijken en in combinatie zoeken. Daarin is opgenomen welke afdelingen deze manier van verwerken in de praktijk uitvoeren. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
	• Aangewezen functionarissen		In de werkinstructies "geautomatiseerd vergelijken" en "in combinatie verwerken" worden de afdelingen aangewezen die deze manier van verwerken kunnen toepassen. Echter niet duidelijk is wie binnen die afdelingen deze werkzaamheden verrichten. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
11.4	Bevoegd gezag		Het bevoegd gezag wordt betrokken bij de afweging of sprake is van een bijzonder geval waarvoor in combinatie zoeken gerechtvaardigd is. Hiervoor is een instructie of werkwijze aangeleverd. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg

Norm	Aspect	Bevinding en oordeel
32.1.d en 32.1.h	Protocollering 11.1, 11.2, 11.4 en 11.5	In beide werkinstructies wordt aangegeven dat de uitkomst van beide vormen van verwerken wordt vastgelegd. Echter niet duidelijk is wat precies wordt vastgelegd zodat onvoldoende zichtbaar is of dit aan de eisen van de wettelijke protocolplicht voldoet. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
32.3 voor 32.1.d en 32.1.h	Bewaren protocolgegevens 11.1, 11.2, 11.4 en 11.5	Niet duidelijk is welke gegevens precies worden vastgelegd. In beide instructies wordt niet beschreven hoelang die protocolgegevens worden bewaard. Noch zijn daarvoor andere instructies of procedures bekend gemaakt. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
Artikel 14, Bewaartermijnen		
8.2 en 8.3	(8) van 1 tot 5 jaar	Er zijn in BVH geen beheersmaatregelen voor de bewaartermijnen. Omdat BVH sinds 3 jaar wordt gevuld worden de termijnen van 5 jaar nog niet overschreden, maar wel de termijn voor het achter schot zetten van 1 jaar. In de nieuwe release is een schoningsmodule voor BVH opgenomen, maar deze staat op verzoek van de voorzitter van de landelijke stuurgroep Wpg nog niet aan. Er is echter geen procedure of instructie opgesteld om gegevens tijdig te verwijderen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
8.6	(8) verwijderen na 5 jaar	In het handboek blauw wordt wel benadrukt dat het van belang is om na te gaan hoe oud de informatie is. Er is echter geen procedure of instructie opgesteld om gegevens tijdig te verwijderen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
14.1 (8)	(8) vernietigen na 5 jaar verwijderd	In het handboek blauw wordt wel benadrukt dat het van belang is om na te gaan hoe oud de informatie is. Uitgangspunt is dat niet mag worden gewerkt met informatie ouder dan 5 jaar. Er is een aparte procedure beschikbaar om toegang te krijgen tot de oude verwijderde BPS gegevens. Echter daarin zitten nog steeds gegevens die de termijn van 5 jaar hebben overschreden. Met behulp van deze procedure wordt toegezien op het gebruik echter de oudere gegevens zijn feitelijk

Norm	Aspect		Bevinding en oordeel
			niet vernietigd. Er is geen procedure of instructie opgesteld om gegevens tijdig te vernietigen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
9.4	(9) verwijderen na OH plus ½ jaar		In het handboek opsporing wordt wel benadrukt dat het van belang is om na te gaan hoe oud de informatie is. Echter het is niet bekend waar alle onderzoeksgegevens worden bewaard als een proces-verbaal is ingeleverd bij het OM. Ook is niet bekend hoe oud de onderzoeksgegevens zijn die binnen de kantoorautomatisering nog beschikbaar zijn. Ook vindt geen structurele terugkoppeling plaats door het OM aan de politie over de afloop van een onderzoek. Op deze wijze kan de politie niet bepalen of een onderzoek beëindigd is als bedoeld in de Wpg. De onderzoeksgegevens die in BVO zijn verwerkt worden dichtgezet zodra een OH vonnis van het OM bekend is. Dit betekent dat vanaf dat moment ook de autorisaties worden ingetrokken. Vervolgens worden die gegevens op dvd gebrand en verwijderd uit BVO. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
14.1 (9)	(9) vernietigen na 5 jaar verwijderd		Op de gegevens in onderzoeksdossiers is na inzending van het procesdossier geen tot onvoldoende zicht als het gaat om het beheer van die gegevens. Wanneer afloopberichten van het OM binnenkomen worden zij dichtgezet. Niet duidelijk is waar oude onderzoeksgegevens blijven na afronding van een onderzoek, hoe lang die gegevens worden bewaard en wie precies toegang heeft tot die gegevens. Er is geen procedure of instructie opgesteld om gegevens tijdig te vernietigen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
10.6	(10) verwijderen na 5 jaar geen subjectwaardige registratie		Indien gegevens in het Zwacri (BVO) worden verwerkt, worden deze periodiek op Zwacri waardigheid gecheckt en waar nodig verwijderd. Het is onbekend waar deze Zwacri gegevens

Norm	Aspect	Bevinding en oordeel
		eventueel verder worden verwerkt na verwijdering. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
14.1 (10)	(10) vernietigen na 5 jaar verwijderd	Het is niet bekend door wie en wanneer deze gegevens worden vernietigd. Er is geen procedure of instructie opgesteld om gegevens tijdig te vernietigen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
14.3	Hernieuwde verwerking	Er is geen zicht op de verwijderde gegevens en er zijn geen procedures of werkinstructies voor hergebruik van eenmaal verwijderde gegevens. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
32.1.e	Protocollering 14.3	Er is geen zicht op de verwijderde gegevens en er zijn geen procedures of werkinstructies voor hergebruik van eenmaal verwijderde gegevens. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
32.3 voor 32.1.e	Bewaren protocolgegevens 14.3	Er is geen zicht op de verwijderde gegevens en er zijn geen procedures of werkinstructies voor hergebruik van eenmaal verwijderde gegevens. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
12.2	(12) verwijderen na 4 maanden	In het werkproces bij de CIE en RID wordt nauwkeurig toegezien op de verwerking van de bruto verslagen naar netto verslagen binnen de daarvoor gestelde termijn. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
12.6	(12) controleren en vernietigen	In het werkproces bij de CIE en RID wordt nauwkeurig toegezien op de controle en tijdige vernietiging van de informant gegevens. Dit gaat bij de CIE bijna maandelijks in overleg met de CIE-OvJ. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
Artikel 15, Ter beschikking stellen		
• Infodesk voor bevraging		Bij de Infodesk zijn de medewerkers zeer intensief geïnstrueerd met betrekking tot het aan elkaar beschikbaar stellen van informatie. Dit proces wordt ondersteund door vergaande autorisaties binnen verschillende applicaties zoals BVH, BVO en XXXXXXXXXX Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
• Codering		Codering van gegevens vindt alleen plaats bij de CIE verwerking. Voor het overige wordt gewerkt met verschillende

Norm	Aspect	Bevinding en oordeel
		autorisatie niveau's voor de verschillende applicaties. Er zijn instructies voor het maken van afwegingen alvorens gegevens verder worden verwerkt en gebruikt voor andere doeleinden. Hierin wordt de bevoegd functionaris nadrukkelijk betrokken. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
	• Aanwijzing Bevoegd Functionaris	In juni 2011 is een lijst bekend gemaakt met daarop alle aangewezen Bevoegd Functionarissen. Op de actualiteit van deze lijst vindt geen controle plaats. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
	• Opleiding Bevoegd Functionaris	Alle aangewezen bevoegd functionarissen zijn opgeleid. Echter niet duidelijk is wie toeziet op mutaties en hoe de opleiding van nieuwe bevoegd Functionarissen is geregeld. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
15.2	Weigeringgronden	In het handboek voor de bevoegd functionaris wordt besproken wat de weigeringsgronden zijn om politiegegevens niet ter beschikking te hoeven stellen. In dit handboek is geen beschrijving opgenomen op welke wijze een embargo onderzoek moet worden aangemeld bij de PG's. Binnen Kennemerland is op dit moment geen sprake van een embargo onderzoek. Als die er wel zijn dan wordt daarvan een overzicht bijgehouden. Het meldingsformulier embargo onderzoek wordt gebruikt indien zich een dergelijke situatie voordoet. Er is geen instructie of procedure bekend waarin wordt beschreven door wie, wanneer op welke wijze ervoor zorg draagt dat het embargo onderzoek bij het PAG moet worden aangemeld. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
Artikel 16 t/m 24, Verstrekking		
	• Verstrekkingenwijzer (landelijk)	In Kennemerland wordt veel bekendheid gegeven aan de mogelijkheden en onmogelijkheden om te verstrekken aan derden buiten het politiedomein. Naast gebruik van de landelijke verstrekkingenwijzer zijn ook meer functiespecifieke verstrekking instructies gemaakt. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.

Norm	Aspect	Bevinding en oordeel
• Proces voor convenanten		Kennemerland heeft veel inzet gepleegd op het krijgen van zicht op de vele samenwerkingsvormen en aanwezige convenanten. Ook zijn afspraken gemaakt op wijze van totstandkoming van convenanten en de rol van de Privacy Functionaris en korpsjurist daarbij. Er is een convenantenloket ingesteld bij de DBA en bestaande convenanten zijn op het intranet gepubliceerd. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
• Proces voor Artikel 20 Besluiten		Kennemerland heeft een procedure voor een artikel 20 Besluit dit is bij het convenanten loket ingericht. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
• Verstrekkingenschema (regio)		In het Besluit Ondermandaat is zichtbaar wie voor welke verstrekking beslissingsbevoegd is. Voor handhaving en opsporing zijn verstrekkingenwijzers in de handboeken opgenomen. Echter niet bij alle onderdelen is dit voldoende bekend. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
• Proces voor geautomatiseerde verstrekking		Niet bekend is of het proces voor geautomatiseerde verstrekking is ingericht dan wel of dit door de VTSPN wordt geregeld. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
7.2	Geheimhouding	Bij schriftelijke verstrekkingen wordt aan de ontvanger bekend gemaakt dat de geheimhoudingsplicht op de politiegegevens rust. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
32.1.f	Protocollering verstrekking	Er is in alle handboeken beschreven dat verstrekkingen moeten worden vastgelegd. Ook nader aangeduid in de procedure administreren verstrekkingen () en (). Of dit ook daadwerkelijk gebeurt wordt niet gecontroleerd of op gestuurd. Hiermee wordt deels voldaan de Wpg.
32.3 voor 32.1.f	Bewaren protocolgegevens verstrekking	De protocolgegevens van de verstrekkingen die wel worden vastgelegd worden ook bewaard. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.

III

Norm	Aspect		Bevinding en oordeel
• Toezicht door leidinggevenden op verstrekkingen en protocollering			Er is onvoldoende controle en sturing op het protocolleren van verstrekkingen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
oArtikel 25 t/m 31, Rechten van de betrokkene			
25.1	Verzoek om kennisneming		Niet alle medewerkers zijn inhoudelijk bekend met de rechten van betrokkenen die geregistreerd zijn in de politie systemen. Echter indien zich een vraag voordoet is wel bekend dat telkens naar de privacy functionaris of juridische zaken moet worden verwezen. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
28.1 t/m 28.3	Correctie		Op welke wijze correctie van onjuiste gegevens, voor zover dit betrekking heeft op de uitvoering van de wettelijke bepalingen omtrent de rechten van betrokken, in de organisatie is belegd is niet bekend. Er is geen procedure of werkinstructie bekend. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
Artikel 32, Protocolplicht (32.1.c, d, e, f en h behandeld bij thema's)			
9.2 en 32.1.a	Protocollering doel onderzoek		In Kennemerland is het melden van de doelen van het onderzoek praktisch gelijk getrokken met het maken van een [REDACTED] . De Privacy Functionaris krijgt de stukken van de onderzoek overleggen van de recherche en zodoende ziet zij welke zaken er spelen. Tevens ontvangt zij een overzicht van de aangemelde [REDACTED] en heeft zicht op de onderzoeken die in BVO worden aangemaakt De Privacy Functionaris heeft alleen zicht op onderzoeken die inmiddels zijn afgemeld in BVO. De privacyfunctionaris heeft geen zicht op artikel 9 onderzoeken die in BVH worden gedraaid en waarvoor geen [REDACTED] wordt aangemaakt. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
32.3 voor 32.1.a	Bewaren protocolgegevens doel onderzoek		Het is niet duidelijk of deze doelen van de onderzoeken nog worden bewaard en hoe lang. De Privacy Functionaris bewaart de gegevens en zal dit vier jaar bewaren en de onderzoeken die zijn afgemeld na die vier jaar verwijderen. Er is echter niet op een gestructureerde wijze een overzicht te produceren van beëindigde onderzoeken, noch op welke wijze of waar die gegevens worden bewaard.

II

Norm	Aspect		Bevinding en oordeel
			Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
13.4 en 32.1.b	Protocollering Artikel 13 gegevensverzameling en		Voor de artikel 13 verwerkingen is een aanvang gemaakt met de uitvoering van de protocolplicht. Hiermee wordt deels voldaan aan de Wpg.
32.3 voor 32.1.b	Bewaren protocolgegevens Artikel 13 gegevensverzameling en		Daar waar een aanvang is gemaakt met de uitvoering van de protocolplicht worden de protocolgegevens ook bewaard. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
32.1.g	Protocollering onrechtmatige handeling		In een beperkt aantal gevallen kan de PF zelfstandig onrechtmatige handelingen vastleggen. Er is geen werkinstructie of procedure bekend voor leidinggevend en om structureel onrechtmatige handelingen vast te leggen. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
32.3 voor 32.1.g	Bewaren protocolgegevens onrechtmatige handeling		Er is geen overzicht van onrechtmatige verwerkingen bekend waarop door bijvoorbeeld de privacy functionaris toezicht kan worden uitgeoefend. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
32.2	Gemeenschappelijke verwerking		Binnen het korps is geen eenduidige definitie van het begrip Gemeenschappelijke verwerking en er is geen procedure beschikbaar voor melding bij het CBP.
Artikel 33, Audits			
RPAP 3.1	Interne audit-functie		Kennemerland heeft geen interne auditor in dienst maar heeft dit laten uitvoeren door een extern bedrijf. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
RPAP 3.4	Interne audit-plan		Kennemerland beschikt niet over een eigen audit plan voor het jaar 2012 maar heeft dit belegd in Noord West verband. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
RPAP 3.6	Interne audit-rapport		Kennemerland heeft eind 2010 en begin 2011 een beperkte interne Wpg audit laten uitvoeren door een extern bureau. De eindrapportage is in mei 2011 opgeleverd. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.

Norm	Aspect		Bevinding en oordeel
Artikel 34, Privacyfunctionaris			
34.1 en 34.4	Benoemd en gemeld		De Privacy Functionaris is benoemd en aangemeld bij het CBP. Hiermee wordt voldaan aan de Wpg.
34.2	Overzicht over protocollering		De Privacy Functionaris heeft geen overzicht van alle wettelijke protocolgegevens. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
34.3	Jaarverslag		De privacy functionaris heeft geen jaarverslag opgesteld over 2010. Het jaarverslag over 2011 zal wel worden geschreven maar er is nog geen aanzet hiertoe bekend. Hiermee wordt niet voldaan aan de Wpg.
Optioneel Artikel 36, Functionaris Gegevensbescherming			
36.1 en 36.2	Benoemd		Niet van toepassing.
Wbp 63.3	Gemeld		Niet van toepassing.
Wbp 64.1 t/m 64.4	Toezichthoudende rol		Niet van toepassing.

3 Inleiding

3.1 Algemeen

In opdracht van de landelijke stuurgroep Wpg, waarin de Directeur-Generaal Politie en het KBB zijn vertegenwoordigd, heeft de DAD van het ministerie van VenJ een privacy audit uitgevoerd bij het korps KENNEMERLAND zoals de Korpsbeheerders deze, uit hoofde van de Wpg, twee jaar na inwerkingtreding van de wet dienen te laten uitvoeren (Wpg artikel 33 lid 1).

De opdracht is beschreven in het document 'Plan van aanpak Audit Wet Politiegegevens' d.d. 08-09-2011 met kenmerk DAD/DDS/2011/5706209. De audit is uitgevoerd bij het korps KENNEMERLAND in de maand december 2011.

3.2 Aanleiding

De nieuwe Wpg, die op 1 januari 2008 in werking is getreden:

- biedt meer armslag voor het gebruik van persoonsgegevens;
- voorziet in mogelijkheden om gegevens, die voor een bepaald doel zijn verwerkt, te gebruiken voor andere doelen;
- biedt meer mogelijkheden voor verstrekking van politiegegevens aan personen en instanties buiten de politiesector;
- voorziet ook in waarborgen voor de burger tegen ongerechtvaardigde inbreuken op diens persoonlijke levenssfeer.

De Wpg schrijft 'de verantwoordelijke' voor om periodiek een privacy audit uit te laten voeren op de naleving van de regels die als gevolg van die wet van toepassing zijn op het verwerken van politiegegevens (artikel 33 lid 1). Tevens dient 'deze verantwoordelijke' tijdig opdracht te verstrekken aan een auditinstelling om de vierjaarlijkse privacy audit uit te voeren.

De DAD is voor 2011 benoemd als de externe auditor voor de audit naar de implementatie van de WPG voor de politie. In opdracht van de stuurgroep voert de DAD de privacy audits uit bij de diverse politieonderdelen conform de Regeling Periodieke Audit Politiegegevens en de Wet Politiegegevens. Dit betekent dat wij opzet, bestaan en waar mogelijk werking in de scope van de audit opnemen.

3.3 Doelstelling, aard en scope van de opdracht

Doelstelling

Deze privacy audit heeft tot doel op systematische wijze te toetsen of aan de bepalingen van de Wpg op adequate wijze uitvoering is gegeven ten aanzien van de in de wet genoemde verwerkingen bij het korps KENNEMERLAND.

De privacy audit leidt tot een assurance verklaring met een oordeel over de genoemde doelstelling en over de in dit rapport aangegeven thema's. Daarnaast brengen wij de knelpunten in beeld en voorzien wij elk korps schriftelijk van advies (en overkoepelend de opdrachtgever).

De privacy audit richt zich op de opzet, het bestaan en indien van toepassing de werking, per ultimo maart 2011, van maatregelen en procedures, waarmee het korps KENNEMERLAND beoogt te voldoen aan de beheersdoelstellingen die bij of krachtens de Wpg gelden.

Binnen deze audit richten wij ons (conform de artikelen van de Wpg) op de volgende thema's:

- Noodzakelijkheid, rechtmatigheid en doelbinding (artikel 3).
- Juistheid, volledigheid en beveiliging politiegegevens (artikel 4).
- Gevoelige gegevens (artikel 5).
- Autorisaties (artikel 6).
- Geautomatiseerd vergelijken en in combinatie verwerken (artikel 11).
- Bewaartermijnen (artikel 14).
- Ter beschikking stellen van politiegegevens (artikel 15).
- Verstrekkingen (artikel 16 t/m 24).
- Rechten van betrokkenen (artikel 25 t/m 31).
- Protocolplicht (artikel 32).
- Audits (artikel 33).
- Privacyfunctionaris (artikel 34).
- Functionaris gegevensbescherming (artikel 36).

Deze audit richt zich op de opzet, het bestaan en waar mogelijk, de werking van de implementatie van de Wpg per korps. Pas wanneer wij, tijdens het uitvoeren van de audit bij een korps, hebben geconstateerd dat de opzet en het bestaan aan de daaraan te stellen eisen voldoen voeren wij aanvullende werkzaamheden uit om de werking vast te stellen.

3.4 Afbakening

De audit wordt uitgevoerd aan de hand van het normenkader dat wij voor dit doel hebben opgesteld. Het normenkader beslaat de 12 thema's uit de Wpg afgezet tegen de relevante wetsartikelen (artikel 8, 9, 10, 12 en 13).

De audit is gericht op bovengenoemde objecten en aspecten voor zover onder verantwoordelijkheid van het korps KENNEMERLAND. Dit betekent dat wij geen onderzoek hebben verricht naar door de vtsPN aan het korps KENNEMERLAND geleverde faciliteiten, voor zover de verantwoordelijkheid daarvoor is belegd bij de vtsPN of bij anderen dan het korps KENNEMERLAND.

3.5 Normenkader

De DAD heeft in het voortraject van deze privacy audit in 2011 een normenkader opgesteld dat is afgestemd met de opdrachtgever.

Dit normenkader voor de privacy audit is afgeleid uit de navolgende documenten:

- Wet politiegegevens, de wet van 21 juli 2007, houdende regels inzake de bescherming van politiegegevens;
- Besluit politiegegevens, besluit van 14 december 2007, houdende bepalingen ter uitvoering van de Wet politiegegevens;
- Regeling periodieke audit politiegegevens, de Regeling van de Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Defensie van 9 december 2008, nr. 5578598/08, houdende nadere regels ten aanzien van het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Wet politiegegevens gegeven voorschriften.

3.6 Beperkingen voor de privacy audit

Onze audit is gericht op het geven van een oordeel over het stelsel van maatregelen en procedures met betrekking tot de aangegeven verwerkingen van politiegegevens en de overige genoemde objecten.

Incidentele inbreuken op het stelsel die leiden tot beschadiging van de belangen van individuele personen of het niet naleven van de op de bescherming van persoonsgegevens betrekking hebbende wet- en regelgeving behoeven daarom niet altijd te zijn geconstateerd.

3.7 Onderzoeksmethoden en werkwijze

De privacy audit is uitgevoerd conform de richtlijnen voor het uitvoeren van EDP audits van de Nederlandse Orde van EDP Auditors (NOREA).

Het onderzoek is uitgevoerd door het houden van interviews onder medewerkers en leidinggevendenden van het korps KENNEMERLAND en het Openbaar Ministerie, deelwaarnemingen in de procesbeschrijvingen en andersoortige documentatie en deelwaarnemingen in informatiesystemen.

Wij hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in de periode van 02 december 2011 tot en met 27 december 2011.

Het conceptrapport met bevindingen is op donderdag 5 januari 2012 besproken met de korpschef van het korps Kennemerland en op XXddXX XXmaandXX met de korpsbeheerder.

Het eindrapport is met inachtneming van het ontvangen commentaar vastgesteld.

3.8 Doelgroep van het rapport

Het auditrapport is vertrouwelijk en niet bestemd voor het maatschappelijk verkeer.

Wij voeren deze audit uit in opdracht van de stuurgroep waarin het KBB is vertegenwoordigd.

De stuurgroep wordt voorgezeten door drs. J.J.M. Stikvoort.

mr. A.F. Gaastra neemt namens DG Politie deel aan de stuurgroep.

drs. H.M.F. Bruls neemt namens het KBB deel aan de stuurgroep.

De specifieke doelgroep waarvoor het rapport is bestemd bestaat uit:

- Onze opdrachtgever zoals bovengenoemd.
- De korpsbeheerder mr. B.B. Schneiders.
- De plv. korpschef mr. E.W.H. Rutten-Teuben
- Hoofd Officier van Justitie mr. B.W.J. Steensma.
- De privacyfunctionaris [REDACTED].
- De projectleider Wpg [REDACTED].
- De voorzitter van het College Bescherming Persoonsgegevens.

Het rapport mag uitsluitend met toestemming van de korpsbeheerder dan wel de korpschef van korps Kennemerland aan derden ter beschikking worden gesteld.

De opdrachtgever is verantwoordelijk voor de verspreiding, ook binnen de doelgroep, van het rapport.

4

Bevindingen

4.1 Inleiding

De nieuwe Wet Politiegegevens (Wpg), die op 1 januari 2008 in werking is getreden, biedt meer armslag voor het gebruik van persoonsgegevens, voorziet in mogelijkheden om gegevens, die voor een bepaald doel zijn verwerkt, te gebruiken voor andere doelen en biedt meer mogelijkheden voor verstrekking van politiegegevens aan personen en instanties buiten de politiesector. Daarnaast voorziet de nieuwe wet in waarborgen voor de burger tegen ongerechtvaardigde inbreuken op diens persoonlijke levenssfeer.

4.1.1 Regie en doorzettingsmacht voor de Wpg implementatie

Het korps KENNEMERLAND is duidelijk actief om implementatie van de Wpg vorm en inhoud te geven. In de periode van november 2010 tot en met maart 2011 is een interne audit uitgevoerd door een extern bedrijf. In de eindrapportage d.d. 02 mei 2011 is de betrokkenheid van de korpsleiding beschreven. Ter uitvoering van de bevindingen van die interne audit heeft de korpsleiding een aantal besluiten genomen. Zo is van maart 2011 tot 31 december 2011 een projectleider Wpg aangesteld en een ondersteunend team benoemd.

De scope van de interne audit was weliswaar tot een aantal Wpg artikelen beperkt, toch zijn de bevindingen tot steun geweest voor deze audit.

Door korpsbreed in te zetten op een praktische vertaling middels uitgereikte vuistregels en het verzorgen van workshops heeft het korps getoond een forse bewustwordingsinspanning te hebben geleverd. Ondanks meer Wpg bewuste medewerkers is het doorvertalen van de Wpg naar de werkprocessen en sturing door leidinggevenden nog onvoldoende. Zo ontbreekt een eenduidig autorisatiebeleid met daarin de rollen en verantwoordelijkheden en zijn bestaande werkinstructies verouderd. Het beheer van gegevens voor zowel handhaving als opsporing is een zorgpunt maar ook de beveiliging van gegevens binnen de kantoorautomatisering is onvoldoende.

Algeheel aandachtspunt dat bij de audit binnen Politie Kennemerland naar voren is gekomen is:

- Kennis over de Wpg en aandacht voor de Wpg, is organisatie breed in een half jaar aanzienlijk toegenomen. Toch wordt de doorwerking van procedures en instructies te instrumenteel opgepakt waardoor de Wpg als lastig kan worden ervaren in plaats van een noodzakelijke voorwaarde om professioneel te werken. De rol van de leidinggevenden mag hierbij meer zichtbaar worden in initiatief en sturende zin. Door de Wpg een plek te geven binnen de management control cyclus zal de doorwerking meer structuur krijgen en duurzaam kunnen worden verankerd in alle werkprocessen.

4.1.2 Wpg en de praktijk

Door de medewerkers van het korps wordt de Wpg nogal verschillend ervaren. Dit is afhankelijk van rol, functie en verantwoordelijkheid. Enerzijds zien medewerkers de Wpg als een professionaliseringsslag maar zien ze tevens dat het korps zich lange tijd afzijdig heeft gehouden waardoor een aantal jaren achter de feiten werd aangelopen.

Vooraf gegevensbeheer waaronder de betrouwbaarheid van gegevens in relatie tot de gebruikte technische applicaties is een telkens terugkomend onderwerp van zorg. En niet alleen de betrouwbaarheid van gegevens maar ook het algehele zicht op de gegevensstroom is zodanig troebel dat niemand met zekerheid kan zeggen of het korps echt grip heeft op haar gegevens. Als het korps meer grip op haar informatie zou hebben, met goede techniek als ondersteuning, zou implementatie van de Wpg weinig problemen opleveren aldus geïnterviewden.

De inzet van praktijkhandboeken voor Blauw en Opsporing helpt de medewerkers om de vertaalslag te maken maar is ook een kwestie van veel doen en er over praten met collega's. Zolang de Wpg tijdens een briefing of functioneringsgesprek niet langs komt of op de agenda staat, is het kennelijk niet echt belangrijk zo wordt ervaren.

4.2 Verantwoordelijke (artikel 1.f)

Mandaatbesluit

Net als onder de oude Wet Politieregisters (Wpolr) is ook in de Wpg de korpsbeheerder er verantwoordelijk voor, dat de nodige maatregelen worden getroffen zodat politiegegevens juist, nauwkeurig en proportioneel worden verwerkt en op tijd worden verwijderd.

Conform artikel 1f Wpg is door ieder korps een mandaatbesluit opgesteld waarin formeel wordt aangeduid dat de korpsbeheerder zijn mandaat geeft aan de korpschef voor het implementeren van maatregelen om te voldoen aan de Wpg.

4.3 Kwaliteitsaspecten van politiegegevens (artikel 3 en 4)

4.3.1 Norm

De verwerking van politiegegevens dient op grond van de artikelen 3 en 4 van de Wpg te voldoen aan criteria als rechtmatigheid, doelbinding en noodzakelijkheid (artikel 3) en volledigheid, juistheid en beveiliging (artikel 4).

4.3.2 Bevindingen

De bevindingen zullen hieronder worden gecategoriseerd in rechtmatigheid, volledigheid, juistheid en beveiliging.

Rechtmatigheid:

Uitgangspunt voor het verwerken van politiegegevens is dat deze gegevens rechtmatig moeten zijn verkregen. Wat opvalt is dat in het praktijkhandboek voor Blauw niet wordt gesproken over deze principiële voorwaarde voor het verwerken van politiegegevens. Dit in tegenstelling tot het praktijkhandboek voor Opsporing en het handboek voor de bevoegd functionaris. Overigens wordt het begrip rechtmatig of rechtmatigheid wel degelijk in andere verbanden van verwerken gebruikt en ook toegelicht. Daarbij gaat het om de relatie naar bijvoorbeeld rechtmatige verstrekkingen, rechtmatig verwerken als sprake is van doelafwijkend gebruik of zonder doel wordt geraadpleegd. Tijdens de interviews wordt blijk gegeven van een professionele aandacht voor de rechtmatigheid echter voor handhaving of opsporing verschillend. Hierbij wordt aangegeven dat deze vereiste bij opsporing vaak zwaarder telt vanwege mogelijke implicaties voor een strafzaak. Onrechtmatig verkregen informatie door handhaving wordt niet direct als risico herkend. Voor handhaving zou meer bekendheid moeten worden gegeven aan de rechtmatigheid omdat ook opsporing gebruik maakt van die gegevens. Niet bekend is bij opsporing of op dit aspect bij handhaving ook wordt getoetst. Wel wordt gerefereerd aan de structuur van kwaliteitscontrole binnen handhaving via COW en gemiddeld 1 fte per district voor gegevensbeheer en controle.

Volledigheid & juistheid

De ervaringen zijn heel verschillend te noemen. Zo wordt in het ene district zeer op kwaliteit geïnvesteerd en is daar 1 fte fulltime druk mee. Dit resulteert in het bekijken en beoordelen van formutra's in BVH en het terugkoppelen van geconstateerde onjuistheden naar rapporteurs. Ook bij de meer specialistische afdelingen en bij opsporing is kwaliteit van politiegegevens een aandachtspunt omdat daar de gevolgen meteen merkbaar zijn mede vanwege toezicht op de output door OvJ/parketsecretaris of Rechter. Maar ook een medewerker van Jeugd zal er wel voor zorgen dat een zorgmelding correct is opgemaakt omdat dit formulier naar een andere instantie gaat. Korpsbreed is de ervaring dat kwaliteit van gegevens ondergewaardeerd wordt waardoor fouten onvoldoende worden hersteld. Als voorbeeld wordt genoemd een aangemaakt incident bij de meldkamer dat nimmer meer hersteld wordt waardoor een incident in aanvang voor openlijk geweld geen zware mishandeling meer wordt en er aldus met onjuiste gegevens wordt gewerkt. Als belangrijkste zorgpunten wordt toch wel aangegeven dat formutra's in BVH onvoldoende gecontroleerd worden op volledigheid en op onjuistheden. Hier heeft de praktijk in het verdere werk last van maar wordt niet hersteld. Enerzijds door te weinig sturing anderzijds door de complexiteit van de techniek BVH. Algemeen wordt aangegeven dat geen beleid zichtbaar wordt gemaakt op de kwaliteit van gegevens, dat kwaliteit van gegevens onvoldoende tot geen prioriteit heeft en dat je dus afhankelijk bent van incidentele acties van individuele medewerkers. Naast het bestaande bedrijfsprocessensysteem wordt tevens veel informatie verwerkt binnen de kantoorautomatiseringomgeving en daarop is volgens respondenten totaal geen grip op de kwaliteit van de gegevens.

Beveiliging

Kennemerland kent geen Informatie Beveiliging Functionaris (IBF) maar kent een taakaccentschap bij de adviseurs informatie voorziening. Met name binnen de kantoorautomatisering is de beveiliging van informatie een punt van zorg maar ook de applicaties waar de analisten mee werken zoals [REDACTED] zijn onvoldoende beveiligd. [REDACTED] Tijdens de interviews wordt blijk gegeven van grote zorg met betrekking tot de beveiliging van gegevens indien buiten de applicaties BVO en BHV wordt gewerkt.

II

4.3.3 Verbeterpunten

Ogenschijnlijk is binnen Kennemerland wel degelijk zorg voor kwaliteit van gegevens. Echter dit is kennelijk nogal fragmentarisch georganiseerd en niet duidelijk voor alle medewerkers op welke wijze dit in de praktijk gestalte krijgt en op welke aspecten van kwaliteit gecheckt en gecorrigeerd wordt. Het verwerken van politiegegevens vindt ook plaats buiten de applicaties BVO en BVH. Door in meerdere applicaties en in de kantoorautomatisering of email programma's ook politiegegevens te verwerken heeft Kennemerland onvoldoende grip op deze gegevensstroom. Door meer grip te organiseren kan op kwaliteit en veiligheid van gegevens veel efficiënter en effectiever gestuurd worden.

4.4 Gevoelige gegevens (artikel 5)

4.4.1 Norm

Artikel 5. De verwerking van politiegegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging vindt slechts plaats in aanvulling op de verwerking van andere politiegegevens en voor zover dit voor het doel van de verwerking onvermijdelijk is.

4.4.2 Bevindingen

Er is geen instructie aangetroffen op welke wijze met gevoelige gegevens moet worden omgegaan. In het handboek voor de Bevoegd functionaris wordt wel toegelicht aan welke soorten van gegevens moet worden gedacht maar is alleen volstaan met de wettelijke opsomming van de soorten gevoelige gegevens. In het praktijkhandboek voor Blauw noch in dat voor Opsporing wordt dit begrip nader uitgelegd. Hierin ontbreekt in ieder geval de wettelijke opsomming.

Niet bij alle betrokken medewerkers is precies bekend wat de wet verstaat onder het begrip gevoelig gegeven en waarom dit in de wet is opgenomen.

In de praktijk van de geïnterviewden wordt overigens niet sec geregistreerd op dergelijke gevoelige gegevens maar altijd in verband met een incident die daarvoor relevant is.

3.4.3 Verbeterpunten

Door in alle beschikbare praktijkhandboeken het onderwerp gevoelige gegevens toe te lichten met praktijkvoorbeelden kan de bewustwording voor omgang deze gegevens een belangrijke impuls krijgen.

4.5 Autorisatie (artikel 6)

4.5.1 Norm

Volgens artikel 6 Wpg is de verantwoordelijke onder meer belast met het voeren van een systeem van autorisaties dat voldoet aan de vereisten van zorgvuldigheid en evenredigheid en wordt zorg gedragen voor een schriftelijke vastlegging van de toekenning van autorisaties (protocolplicht).

4.5.2 Bevindingen

Kennemerland beschikt over een autorisatiematrix met daarin een totaaloverzicht van alle applicaties en functieomschrijvingen. Er is tevens een werkinstructie; "toekennen autorisaties", bestemd voor leidinggevenden die autorisaties mogen toekennen. Daarnaast is er document waarin een toelichting wordt gegeven op de autorisatieprocedure en het verschil tussen een standaard autorisatie en een bijzondere autorisatie wordt toegelicht.

Uit de interviews blijkt dat in de organisatie niet voor alle functies en rollen duidelijk is op welke wijze autorisatie moet worden aangevraagd, welke actoren daarbij een rol spelen en wie waarvoor verantwoordelijk is.

De bestaande werkinstructies zijn soms verouderd en niet alle leidinggevenden zijn geïnformeerd over de nieuwe werkwijzen. Ook wordt aangegeven dat het wel 6 weken kan duren voordat een nieuwe medewerker daadwerkelijk aan de slag kan op een afdeling. Hier lopen de aanstellingsprocedures en de procedures om geautoriseerd te worden voor bepaalde applicaties duidelijk niet synchroon. Dit werkt onrechtmatig handelen in de hand.

Ook is niet overal duidelijk op welke wijze bestaande autorisaties worden aangepast indien een medewerker van functie verandert.

Een actueel overzicht per applicatie met daarin zichtbaar wie, wanneer welke bevoegdheden heeft toegewezen gekregen en door wie die bevoegdheden zijn toegewezen is niet beschikbaar.

[REDACTED] Niet duidelijk is of dit systeem van verwijderen in de praktijk voldoet. Eens per jaar wordt voor bepaalde applicaties een controle gedaan door de proceseigenaar.

III

[REDACTED] Dit is met instemming van de CIE OvJ gedaan.

III

Bij de RID wordt eveneens nauwkeurig beoordeeld wie voor de eigen applicaties mogen worden geautoriseerd. Bij de RID is echter niet bekend voor welke applicaties de medewerkers nog meer geautoriseerd zijn naast de eigen applicaties.

Bij de meldkamer is zorg gerezen omtrent uitzendkrachten die geen ambtenaar van politie zijn maar wel toegang hebben tot politiegegevens.

4.5.3 Verbeterpunten

Door de autorisatieprocedures duidelijker en eerder in gang te zetten bij nieuwe medewerkers wordt voorkomen dat op elkaars inlog wordt gewerkt en derhalve sprake is van een onrechtmatige verwerking.

Daarnaast zou duidelijk moeten worden op welke wijze de relatie met Beaufort in de praktijk uitwerkt bij indiensttreding en uitdiensttreding. Hoe ziet deze procedure er uit en wie is daarin verantwoordelijk voor welke handelingen. Draag zorg voor een actueel en volledig korpsbreed overzicht van geautoriseerden voor alle applicaties en zorg voor adequaat toezicht op de autorisaties bij wijziging van rol of functie.

4.6 Geautomatiseerd Vergelijken (GV)/In Combinatie Met Elkaar Verwerken (ICMEV)(artikel 11)

4.6.1 Norm

Voor het onderzoek kunnen politiegegevens die voor dat onderzoek zijn verwerkt, geautomatiseerd worden vergeleken met andere politiegegevens die worden verwerkt op grond van artikel 8 of 9 teneinde vast te stellen of verbanden bestaan tussen de betreffende gegevens. De gerelateerde gegevens kunnen -na instemming van de daartoe bevoegd functionaris- zijnde de leider van het betreffende onderzoek of zijn plaatsvervanger, voor dat onderzoek verder worden verwerkt. Indien politiegegevens in combinatie met elkaar worden verwerkt, worden van die verwerking nader genoemde gegevens vastgelegd (protocolplicht).

4.6.2 Bevindingen

Kennemerland heeft een werkinstructie voor de afdelingen die geautomatiseerd mogen vergelijken (CIE en RIO). In stap 20 van deze instructie wordt gevraagd om de uitgevoerde manier van zoeken ook vast te leggen waarmee wordt voldaan aan de protocolplicht. Echter er wordt geen overzicht van deze vastlegging bijgehouden om toezicht hierop mogelijk te maken.

Voor het in combinatie zoeken is geen werkinstructie beschikbaar. Niet duidelijk is welke afdelingen of functies deze manier van zoeken en verwerken in de praktijk uitvoeren. Hierbij wordt voornamelijk gesteund op de professionaliteit van de medewerkers.

In combinatie zoeken en verwerken wordt soms medegedeeld aan de privacy functionaris. Echter omdat er geen instructie voor is gemaakt is niet bekend in welke gevallen en onder welke voorwaarden hiervan gebruik wordt gemaakt is toezicht ook niet goed mogelijk. Er worden geen overzichten van bijgehouden en het is niet bekend wie deze vorm van verwerken in de praktijk uitvoert.

4.6.3 Verbeterpunten

Maak in de organisatie duidelijk wanneer sprake is van in combinatie met elkaar verwerken en wie geautoriseerd wordt voor deze specifieke manier van zoeken en verwerken. Maar hiervoor tevens een werkinstructie en afspraken met het bevoegd gezag voor het beoordelen van de gevallen en voorwaarden waaronder dit kan plaatsvinden. Tevens dient te worden voldaan aan de protocolplicht voor beide vormen van verwerken.

4.7 Bewaartermijnen (artikel 14)

4.7.1 Norm

Politiegegevens worden vernietigd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de dagelijkse politietaken (artikel 8) en worden in ieder geval uiterlijk vijf jaar na de datum van eerste verwerking verwijderd. De politiegegevens die niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van het onderzoek, worden verwijderd, of gedurende een periode van maximaal een half jaar verwerkt teneinde te bezien of zij aanleiding geven tot een nieuw onderzoek als bedoeld in artikel 9 of een nieuwe verwerking als bedoeld in artikel 10, en na verloop van deze termijn worden verwijderd.

4.7.2 Bevindingen

In de eerder genoemde praktijkhandboeken voor Blauw en Opsporing wordt nadrukkelijk ingegaan op vraag hoe lang gegevens bewaard mogen worden. Echter per afdeling wordt toch verschillend omgegaan met de termijnen. Hieraan is volgens de geïnterviewden voornamelijk de techniek debet. Voor de praktijk geldt vaak het uitgangspunt: "als ik de gegevens op het scherm krijg moet ik er toch vanuit kunnen gaan dat de bewaartermijn in acht is genomen".

Ook is vaak geen samenhang met ondersteunende afdelingen als het gaat om bijvoorbeeld het opsporingsproces. Als informatie in BVO volgens de wettelijke termijnen zou moeten worden verwijderd werkt die termijn niet door richting de ondersteunende afdelingen zoals bijv. de forensische afdeling. Die processen zijn nog niet aan elkaar gekoppeld zodat de bewaartermijnen niet synchroon lopen binnen 1 zaak. Zo ontvangt FO (Forensische Opsporing) geen separate afloopberichten of kopieën daarvan waardoor schoning niet juist kan plaatsvinden. Het komt daarom voor dat artikel 9 informatie in BVO wel wordt verwijderd maar bij FO niet terwijl het om hetzelfde onderzoek gaat.

Voor artikel 8 gegevens wordt de termijn niet helemaal in acht genomen. In BPS zijn gegevens beschikbaar die ouder zijn dan 10 jaar. Deze gegevens zijn sinds kort uit BPS naar een Windows omgeving gekopieerd. Hierbij is de data in het archief omgezet naar documenten per jaargang. Sedert deze omzetting zijn de BPS gegevens alleen voor een kleine groep medewerkers van de infodesk, analisten en informatiecoördinatoren toegankelijk. Echter de wettelijke vernietigingstermijnen worden niet in acht genomen.

De meldkamer maakt gebruik van het systeem , echter hier is niet precies bekend hoe lang gegevens in dit systeem operationeel toegankelijk blijven.

II

Op artikel 9 gegevens in onderzoeksdossiers is na inzending van het procesdossier geen tot onvoldoende zicht als het gaat om het beheer van die gegevens. Wanneer afloopberichten van het OM binnenkomen worden zij weliswaar dichtgezet in BVO, maar bij operationele chefs is niet duidelijk is waar oude onderzoeksgegevens blijven na afronding van een onderzoek, hoe lang die gegevens worden bewaard en wie precies toegang heeft tot die gegevens.

Naast gegevens in BVO en BVH worden er tevens artikel 9 gegevens verwerkt binnen vele andere applicaties. Van belang daarbij is vooral ook de kantoorautomatisering. Indachtig hetgeen is geschreven over de bewaartermijnen binnen BVH en BVO is met name het zicht op de gegevens binnen de kantoorautomatisering een punt van zorg.

4.7.3 Verbeterpunten

Maak een duidelijk omschreven levensloop van alle artikel 9 gegevens van het tactische team met de daarbij behorende gegevens van ondersteunende afdelingen. Maak duidelijk waar deze gebundelde onderzoeksgegevens worden bewaard in afwachting van een onherroepelijke uitspraak.

Borg toegang tot deze gegevens met een procedure voor hergebruik artikel 14 en een vernietigingsdatum. Veranker deze procedure met de proceseigenaar opsporing in bestaande werkinstructies bij de infodesk of informatiecoördinator.

4.8 Ter beschikking stellen (artikel 15)

4.8.1 Norm

De verantwoordelijke stelt politiegegevens ter beschikking aan personen die door hemzelf dan wel door een andere verantwoordelijke zijn geautoriseerd voor de

verwerking van politiegegevens, voor zover zij deze behoeven voor de uitvoering van hun taak.

4.8.2 Bevindingen

Bij handhaving komt de bewustwording voor het aan elkaar ter beschikking stellen of zoals op de werkvloer wordt gesproken; "het met elkaar delen van informatie" goed op gang. In de praktijkhandboeken voor Blauw en Opsporing wordt benadrukt om politiegegevens uit de boekjes te halen en in BVH te zetten. Voor opsporing is; "het met elkaar delen van informatie", een belangrijk punt van aandacht. De wil om te delen is aanwezig maar de afbreukrisico's zijn vaak argumenten om terughoudend te zijn.

[REDACTED] II

Bij de infodesk zijn specifieke medewerkers zeer intensief geïnstrueerd met betrekking tot het aan elkaar beschikbaar stellen van informatie. Dit proces wordt ondersteund door vergaande autorisaties binnen verschillende applicaties zoals BVH, BVO en [REDACTED]. Hierbij is de rol van bevoegd functionaris ook zichtbaar gemaakt. II

Omdat tevens onderzoekinformatie binnen de kantoorautomatisering wordt verwerkt in verschillende Office producten kan het zo zijn dat de informatie dat daarin wordt verwerkt niet goed traceerbaar is, dus niet volledig bekend is en ook niet beschikbaar wordt gesteld ten behoeve van andere onderzoeken.

4.8.3 Verbeterpunten

Door grip te krijgen op politiegegevens die worden verwerkt binnen de kantoorautomatisering kan worden voorkomen dat bepaalde gegevens niet traceerbaar zijn en dus niet beschikbaar komen. Voorkom dat politiegegevens niet traceerbaar zijn, daarmee niet gedeeld kunnen worden en er geen beheer op plaats kan vinden.

4.9 Verstrekken (artikel 16/24)

4.9.1 Norm

Paragraaf 3 van de Wpg omvat de artikelen waarin verstrekkingen van politiegegevens aan anderen dan de politie en de Marechaussee worden geregeld. In de artikelen 16 t/m 24 worden deze verstrekkingen nader uitgewerkt. Artikel 20 regelt de omstandigheden en voorwaarden voor de verstrekkingen aan derden structureel voor samenwerkingsverbanden.

4.9.2 Bevindingen

In Kennemerland wordt veel bekendheid gegeven aan de mogelijkheden en onmogelijkheden om te verstrekken aan derden buiten het politiedomein. Naast gebruik van de landelijke verstrekkingwijzer zijn meer functiespecifieke verstrekking instructies gemaakt. Deze instructies zijn ook opgenomen in de praktijkhandboeken voor Blauw en Opsporing.

Hierin is ook opgenomen dat het van belang is om de verstrekkingen goed vast te leggen in een mutatie in BVO of in een [REDACTED] ([REDACTED]) in BVH. Echter het sturen vanuit de lijnverantwoordelijkheid op het vastleggen van verstrekkingen vraagt aandacht. Uit de interviews komt naar voren dat de lijn er vanuit gaat dat het vastleggen wel gebeurt. In gesprekken met medewerkers wordt dit onderwerp verder niet besproken of op enigerlei wijze gecontroleerd. II

Kennemerland heeft veel inzet gepleegd op het krijgen van zicht op de vele samenwerkingsvormen en aanwezige convenanten. Daarbij zijn korpsbrede afspraken gemaakt op de wijze van totstandkoming van convenanten en de rol van de Privacy Functionaris en korpsjurist daarbij.

Er is een convenantenloket ingesteld bij de DBA en bestaande convenanten zijn op het intranet gepubliceerd.

4.9.3 Verbeterpunten

Enige vorm van controle op het vastleggen van verstrekkingen door de lijnchef zal het structureel vastleggen van verstrekkingen moeten bevorderen.

4.10 Rechten van betrokkenen (artikel 25/28)

4.10.1 Norm

De verantwoordelijke deelt een ieder op diens schriftelijk verzoek binnen zes weken mede of, en zo ja welke, deze persoon betreffende politiegegevens zijn vastgelegd.

4.10.2 Bevindingen

Niet alle medewerkers zijn inhoudelijk bekend met de rechten van betrokkenen die geregistreerd zijn in de politie systemen.

In de praktijkhandboeken wordt daarover het volgende gezegd: "Als een burger wil weten wat er over hem is vastgelegd in de politiesystemen, dan kun je hem of haar doorverwijzen naar de Dienst Bestuurlijke Aangelegenheden (DBA). Geef aan dat ze hun verzoek, voorzien van een kopie van het identiteitsbewijs, schriftelijk moeten indienen bij de Dienst Bestuurlijke Aangelegenheden (DBA). Doe dit onder vermelding van 'inzageverzoek'."

De privacy functionaris beschikt over een overzicht van de verstrekkingen.

Als een verzoek vervolgens leidt tot correctie of verwijdering van gegevens is niet bekend wie in Kennemerland daarvoor verantwoordelijk is en/of door wie dit wordt uitgevoerd.

4.10.3 Verbeterpunten

Maak duidelijk wie binnen Kennemerland verantwoordelijk is voor correctie of verwijdering van gegevens n.a.v. een verzoek tot kennisneming.

4.11 Protocolplicht (artikel 32)

4.11.1 Norm

De verantwoordelijke draagt zorg voor de schriftelijke vastlegging van:

- de doelen van artikel 9 onderzoeken;
- gegevens die op grond van ondersteunende taken worden vastgelegd (artikel 13);
- de toekenning van autorisaties;
- de geautomatiseerde vergelijking of het in combinatie met elkaar verwerken van politiegegevens;
- de geautomatiseerde vergelijking van gegevens met openbare bronnen;
- de hernieuwde verwerking van politiegegevens op grond van artikel 9 of 10;
- de verstrekking van politiegegevens; en
- signalen van onbevoegde of onrechtmatige verwerkingen.

Deze gegevens worden bewaard, tenminste tot de datum waarop de laatste controle (audit) is verricht.

4.11.2 Bevindingen

Bij het starten van een onderzoek in BVO wordt een [REDACTED] aangemaakt. Hierin worden de doelen van het onderzoek vastgelegd. Daarmee wordt invulling gegeven aan het protocolleren van de doelen. In BVO worden de [REDACTED] bewaard conform de geldende bewaartermijnen van het onderzoek. De privacy functionaris heeft een overzicht van deze protocolgegevens en bewaart deze gegevens ten minste vier jaar. II

Voor artikel 13 verwerkingen is een inventarisatie gemaakt. Nog niet voor alle verwerkingen is een vastgesteld instellingsprotocol beschikbaar. Daar waar een aanvang is gemaakt met de uitvoering van de protocolplicht worden de protocolgegevens ook bewaard. Hiervan heeft de privacy functionaris een overzicht beschikbaar. Hoe lang de verschillende protocolgegevens voor deze verwerkingen worden bewaard is niet duidelijk.

Per applicatie is een actueel overzicht beschikbaar met daarin zichtbaar wie, wanneer welke bevoegdheden heeft toegewezen gekregen en door wie die bevoegdheden zijn toegewezen. Op deze wijze is effectief toezicht op verleende dan wel ingetrokken autorisaties mogelijk. Gemiddeld 2 maal per jaar wordt een overzicht opgevraagd ter controle. Echter voor BVH is een dergelijk actueel overzicht niet beschikbaar. De privacy functionaris heeft een overzicht van deze protocolgegevens met uitzondering van die voor BVH.

In een beperkt aantal gevallen kan de PF zelfstandig onrechtmatige handelingen vastleggen. Er is geen werkinstructie of procedure bekend voor leidinggevendenden om structureel onrechtmatige handelingen vast te leggen. De privacy functionaris heeft geen overzicht van deze protocolgegevens. Er is binnen het korps wel degelijk aandacht voor onrechtmatige verwerkingen maar dat wordt meer benaderd vanuit professionaliteit en integriteit zonder daarop een Wpg stempel te plaatsen.

Een procedure voor het geautomatiseerd vergelijken van politiegegevens met niet politiegegevens en het vastleggen van de protocolgegevens is nog niet opgesteld. De privacy functionaris heeft geen overzicht van deze protocolgegevens.

De protocolgegevens van de verstrekkingen die wel worden vastgelegd in een mutatie in BVO of middels een I90 in BVH worden ook bewaard. Niet bekend is hoe lang deze gegevens worden bewaard en of de privacy functionaris daarvan een overzicht beschikbaar heeft.

Er is geen zicht op de verwijderde gegevens en er zijn geen procedures of werkinstructies voor hergebruik van eenmaal verwijderde gegevens. Er vindt dan ook geen vastlegging plaats van deze manier van verwerken van politiegegevens.

4.11.3 Verbeterpunten

Kennemerland zou moeten zorgdragen voor het maken van overzichten van de ontbrekende wettelijke protocolgegevens.

4.12 Audits (artikel 33)

4.12.1 Norm

Bij regeling van Onze Ministers kan bepaald worden dat ter voorbereiding op de controle, bedoeld in het eerste lid, interne audits plaatsvinden en kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop deze audits worden verricht.

4.12.2 Bevindingen

In 2010 /2011 is een interne audit Wpg met een beperkte scope uitgevoerd door een extern bureau. De eindrapportage hiervan is in mei 2011 opgeleverd. Deze eindrapportage is aan de DAD verstrekt. Een intern auditplan voor het jaar 2012 is niet opgesteld. Dit wordt belegd in NWN-verband

4.12.3 Verbeterpunten

Definieer wensen en eisen voor het uitvoeren van interne audits en borg deze in de afspraken die hierover gemaakt worden in NWN-verband.

4.13 Privacyfunctionaris (artikel 34)

4.13.1 Norm

De privacyfunctionaris ziet namens de verantwoordelijke toe op de verwerking van politiegegevens overeenkomstig het bij of krachtens de wet bepaalde en dient de verantwoordelijke van advies.

4.13.2 Bevindingen

Kennemerland heeft een Privacy Functionaris. De PF is aangemeld bij het College bescherming Persoonsgegevens. Onder haar formele taken vallen toezicht, controle en advies. Momenteel heeft de PF vooral een adviserende rol.

Naast de PF is er een medewerker bestuursjuridisch zaken. Zij verzorgt de afhandeling van inzage verzoeken en verzoeken tot verstrekking. De PF houdt toezicht op de verstrekkingen.

De PF heeft een overzicht van alle lopende en gesloten onderzoeken, voor zover die onderzoeken worden verwerkt in BVO, maar geen overzicht van alle wettelijke protocolgegevens op basis waarvan zij invulling geeft aan haar controlerende taak. De PF heeft geen zicht op artikel 9 onderzoeken die in andere applicaties worden verwerkt zoals BVH.

Over 2010 is geen jaarverslag opgesteld, aangezien zij sinds november 2010 is aangesteld.

4.13.3 Verbeterpunten

Kennemerland draagt zorg voor een jaarverslag en completering van de wettelijke protocolplicht.

4.14 Functionaris Gegevensbescherming (artikel 36)

In het korps Kennemerland is geen FG aangesteld.